

WÄGNER

országszerte elismert elsőrendű magyar
hangszer- és beszélőgépek áruháza

Budapest, József-körút 15.

Telefon: József 35—92

Fiók: IX., Ráday-utca 18.

Mandolin.

Igen finom kiállítású kitűnő hangú, 8 húros csak 100 korona. J. bb. kivitelben 120 K-tól 200 K-ig. — Nagy iskola hozzá 5 korona. Táská 30 korona.

Okarina.

Ezen új és kedvelt hangszer a fuvolához hasonló rendkívül kellemes hangot ad. Kevés gyakorlattal legrovidebb idő alatt képes bárki rajta játszani. Ára: 4, 5 és 6 K-tól 30 K-ig. Iskola ingyen.

Fuvó-trombita.

A hangverseny-trombita: igen könnyen fújható, 30 primhangot és 4 kísérő akkordot foglal magában. Finom kivitelben, 12 billentyűvel, tokkal, iskolával csak 30 és 40 K.

Kétsoros hangverseny-harmonika.

Magas finom szerkezéjű, 19 fedett billentyűvel, 8 bő, óvel, acélhangokkal, erős fuvóval, gyöngyházbombokkal csak 200 kor. Finomabb kivitelben 250 kor. Erős vállszalaggal.

Tölcsérsnélküli hangverseny-beszélőgép.

Gyönyörű kiállítású, remekül tisztán és kellemes hangú, valódi Eufon tölcsérsnélküli hangverseny-beszélőgép, 200 drb tővel 300 koronától 1000 koronáig. Hanglemez újdonságok nagy raktára.

Varázsfuvola.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Varázsfuvola 20 szóhanggal és kellemes bőgőkiérettel van ellátva. Ára tokkal, iskolával csak 25 és 30 korona.

Gitár.

Igen jó kivitelben 150K finomabb gépezettel 170 K. Egész finom 200 kor.-tól, 300 koronáig. Nagy iskola hozzá 5 korona. Gitár-táska 35—K.

Hangverseny-beszélőgép.

E pompás kiállítású, hatalmas hangú, óriási hangverseny-beszélőgép, 200 darab koncert-tővel csak 200 korona. Finomabb kivitelben 700 korona.

A táborig művész-szájharmonika-készlet.

3 darab kisalakú «Művész-szájharmonika», különféle hangolásban, iskolával, ajándékkal csak 25 K. — Ugyanez, finomabb kivitelben 30 K. Kétoldaln 30, 40 K.

Iskolahegedű.

Kitűnő hangú, remekül kidolgozott domboru «Stanier»-hegedű, tokkal, vonóval és 16 drb felszereléssel együtt csak 120 kor. — Ugyanez finomabb kivitelben francia-hegedű alakú tokkal 150 és 200 korona.

Kérjen a saját érdekében fényképes hangszerárjegyzéket ingyen és bérmentve! Megrendeléskor előleg küldendő. — Lejátszott vagy törött hanglemezeket jó árért megveszünk. Figyeljen a WÄGNER névre, hogy máshoz be ne tévedjen.

6. SZÁM. 1919. (66. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR HÓ 9.

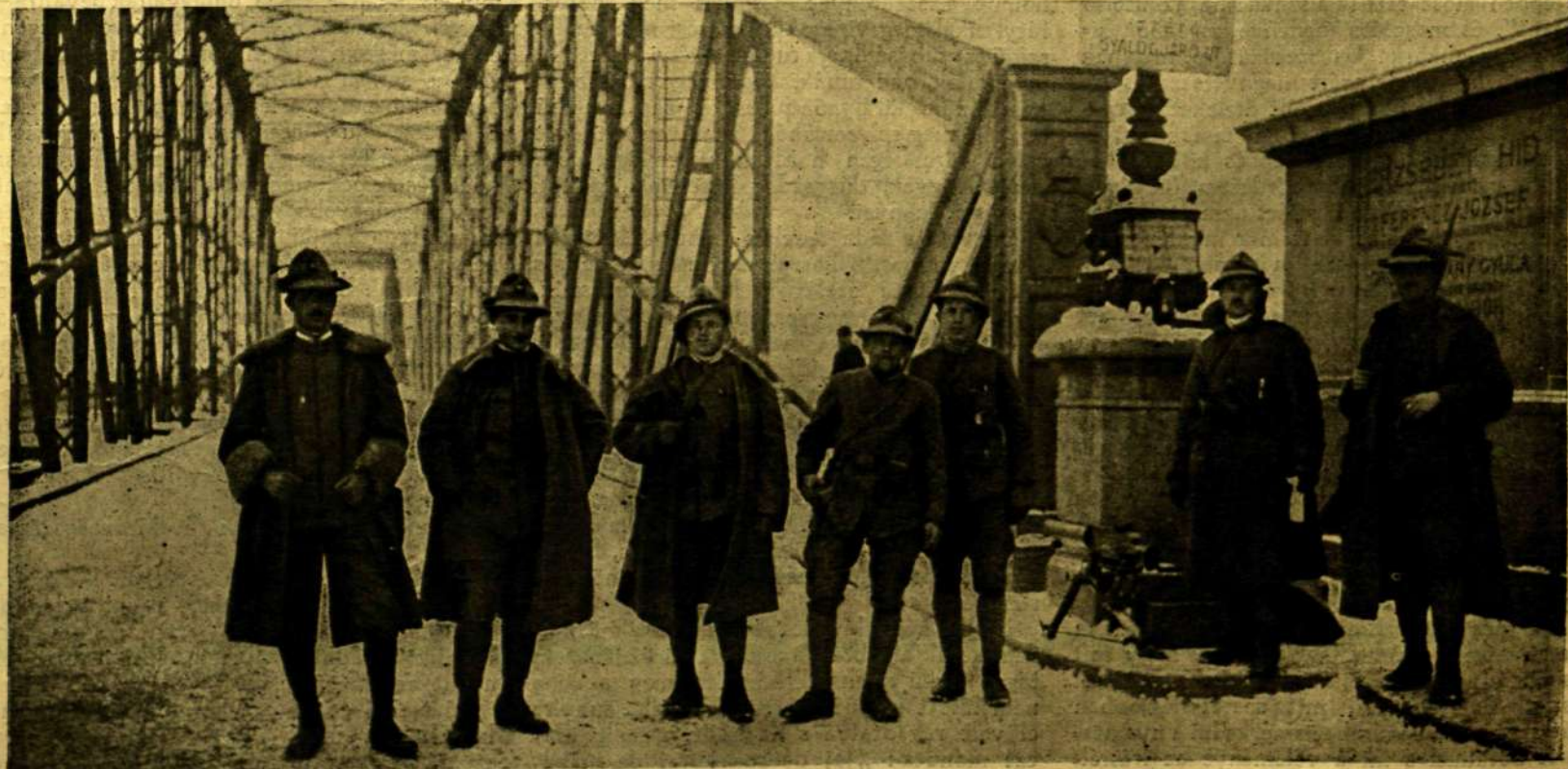
Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 1 Kor.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 48.— korona.
Félévre — 24.— korona.
Negyedévre — 12.— korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag megállapított viteldíj is csatolandó.

A KOMÁROMI HID DÉLI VÉGÉT MAGYAR KATONÁK TARTJÁK MEGSZÁLLVA (A FELSŐKÉP), ÉSZAKI VÉGÉT A CSEHEK (AZ ALSÓ KÉP).
A LEIGÁZOTT MAGYARORSZÁG.

SZEGEDI EMMA, SZINÉSZNŐ.

REGÉNY. — IRTA MOLY TAMÁS.

(Folytatás.)

— A fräulein? — Borbáth csak most vette észre, hogy a kisasszony nincsen itt és körül nézett; szinte várta, hogy a szoba sötét zúgából most leválják egy árnyék, oda suhanjon az asztalhoz, melyre a függő lámpa szőrt enyhe világot s erre kiderülne, hogy ez a fräulein. Hangja már reszketett a fel-tuduló haragtól, a mikor így szólt leányához: — Menj csak, fiacskám és mondd a fräuleinnek, siessen, vacsorához ültünk! Szólj Marisnak, hozza az ételt, nem várok arra a... bocsánatot kérek, de ez igazán nem fontos. Szereti a virágokat? Tudom, szereti őket, ostoba kérdés volt. Ezek az őszi rózsák a kertünkben valók. Napközben mi megyünk le a kertbe, este a kert küldi követeit hozzánk a szobába. Holnap délelőtt, ha megengedi és érdeklí, be fogom mutatni a kertet, melyet ma nem látott, ámbár benn jártunk...
— Holnap próba van, — szólt közbe Ilon, — reggel kilenczkor összejövök az egész társulat, jó, hogy eszembe jutott, bizonyos voltam benne, hogy elfelejttem megmondani, de az se lett volna baj, úgy-e, feljöttél volna a színházhoz így is úgy is, de már vérebem van a színésznek, oda húzza őt mindig valami a tett színhelyére, ha kell, ha nem kell...
Nevettek.

A fräulein jött, fanyar képpel.
— Bocsánatot kérek, nem tudtam, hogy már vacsorázunk, rendesen nyolczkor van a vacsora.
Borbáth nem szólt, rá se nézett. A fräulein összeszorította a száját keskenyre s a helyére ült.

Fekete ruhában, fehér kötényvel, kis fehér fejkötővel a fején, hozta Maris az első tálat, izletes előétel volt. Gondosan összeállított ételek egymásutánja következtek. Végül tortát s nagy kristály-tálakban pompás gyümölcsöt tettek az asztalra. Borbáth rövid, szíves szavakkal felköszöntötte vendégeit: Ilon nagyon jókedvű volt.

— Milyen szép itt minden, milyen kedves, milyen kellemes — mondotta őszintén és elégedetten, — és milyen más itt ülni ebben a szép szobában és nem a savanykás szagú telefüstölt étteremben, a hol pecsétes étlapot tessék élem s a mikor végre elszánom magamat, hogy csirkésültet rendeljek, a csámpás pinczér hülyén vigyorog: „bocsánatot kérek, de éppen most találta a szakácsné az utolsó adagot”, és maszatos mellénye zsebéből kikötor egy ekorka kis cseruzát, ni, melynek alig van hegye, de azért megnyalja az és kihuzigálja a cédulára firkált ételeket sorra s végül azt mondja: „hanem tessék borjűvésést rendelni, nagyon szép és kitűnő!” és én bár utálom, és hiába kérdezem, ha olyan nagyon szép és kitűnő, miért nem ették meg a vendégek, a kik ez alatt már minden mást megették, mégse tudok magamon segíteni, borjűvésést kell ennem, ha nem akarok éhenhalni, ezt pedig igazán nem akarok, azt tartom ugyanis, hogy a meghalásnak ez a legbutább módja, és ha már egyszer a világra jöttem, úgy akarok élni, a hogyan nekem tetszik, a hogyan nekem jól esik, de bizony ezt is nagyon nehéz megvalósítani, különben is kár erről beszélni: Éljen a házigazda!

Ilon nagyon meg volt elégedve különös felköszöntőjével s úgy látszott, a többieknek is tetszett. Sorra kocczintották, még Laczikával is, a ki, hogy ne elégedetlenkedjék, vízbe gyűszűnyi bort kapott.

Vacsora alatt Emma és Laczika élénken beszélgettek. Emma megkérdezte, hogy mit csinál kis szomszédja egész nap, reggeltől estig, kívül játszik, mit szeret legjobban játszani, kezd-e már megismerkedni a nyomtatott betűkkel s a mi véleményem az írárolvasásról; mindezt olyan mulatságosan kérdezte, s olyan jókedvűen, hogy Laczika

nagyokat kaczagott s boldogan nézett a nőre, a ki nagyszerű, megértő pajtásnak ígérkezett. Most is nagy igyekezettel kocczintott kedves szomszédjával; a többiekkel nem törődött.
A fräulein, a ki ölbe tett kézzel ült, egyenesen, hidegen s a kinek az arczkifejezése még evés közben sem enyhült, epés haraggal látta az idegen nőt a házban letelepedni; bántotta, hogy ilyen hüüböt csinálnak ezzel a soha nem látott, ismeretlen vándorszínésznővel s aggodott, hogy mindenféle titkolt, fantasztikus terve felborul; úgy látta, hogy ennek ez a mit sem sejtő vendég az oka, és máris gyűlölte őt. Kelletlenül emelte poharát kocczintáshoz s a mikor mosolyogni akart hozzá, arca eltorzult. Senki sem foglalkozott vele.

Vacsora után Emma így szólt:
— Ha megengedi, s kérem, ne vegye rossz néven, asztalt bontanánk. Nekem még sok a dolgom, fáradt is vagyok, reggel korán kelek.
Borbáth rögtön felállt, mélyen meghajolt:
— Kedves egészségére!
Ilon mingyárt búcsúzott s a mikor kiment az udvarra, felkiáltott
— Ejnye, de sötét van, most igazán nem lesz jó egyedül hazamenni, de hát mindegy, istenem, jó éjt kívánok, majd csak elbortorkálok a Fekete Sasba...
Borbáth máris vette a kalapját, botját:
— Ha megengedi, elkísérem. Nekem is jól fog esni egy kis óta. Mingyárt visszajövök.
A fräulein átment Laczikával a zöld szobába, Etelka kérte Emmát:
— Szabad a nénivel mennem? Segíthetek a rendezkedésnél?
— Hogyne, édesem, hiszen mi lakó- és hálótársak, no de meg jóbarátok is vagyunk.

Emma elővette a kulcsköteget, felzárta a nagyládát s kitámasztotta a tetejét. Legfelül papirtakaró volt; félredobta. És most óvatosan kiemelt a ládából egy ruhadarabot; finom derék volt, gondosan összehajtva, himzése selyempapírral letakarva. Minden darabot külön vett ki a ládából, széjjeltéreggette, megráztta, megnézte, gondosan rátette a ruhaakasztóléczre, melyet Etelkának volt szabad fognia s egymásután beakasztotta a finom holmit a szekrénybe. Csipkés meg fodros, fátlyakkal meg virágokkal díszes, mindenféle színű és szabású drága ruhák, estélyi toalettek, pongyolák, bál ruhák, köpönyegek, bársonykosztümök, királyi palást, pazar himzésű brokát meg selymruhák, a milyen szabást talán réges-régen hordtak volt királynők, palotahölgyek, dúságzag hercegek, grófok feleségei, leányai.

De volt a láda fenekén mindenféle tarka kendő, virágos, babos parasztszoknya, fodros ingváll, kurta szoknya, bársony pruszlik, szegényes, meg rongyos, meg maszatos, szemétre való szoknya meg rékli is. Dobozaiban drágaköves fejdísz, királyi korona, ragyogó ékszer, aranyláncok, hajékebe való karika, gyöngyfűző is volt a láda fenekén. Ez a holmi mind a ládában maradt. Előkerültek mindenféle színű meg szabású csipők, szandálok, csizmák, papirosba göngyölt selyempapánok. Ez a sok tarka holmi egyszerre csak megtöltötte a csendes, finom, nyugodt polgári szobát egészen különös varázssal.

Etelka kéjes kíváncsisággal nézte, mi minden kerül ki ebből a csodálatos ládából és tágra nyílt szemmel bámulta meg a soha nem látott különös holmit. Tapstolt, annyira el volt ragadtatva s ha szólt, mindig csak ezt mondta: „Jaj de szép! Jaj de szép!” s nem tudott betelni a pompás holmi nézésével. Legatottaságú remegő kis keze végig-

siklott a palást finom bársonyán, ujacskaí áhitattal tapogatták a ruhák értékes selymét.

Oda állt mindig a láda mellé s elkísért minden ruhadarabot a szekrényhez, mely csakhamar egészen tele lett. Erre Etelka kinyitott egy másik szekrényt, kidobálta belőle a maga holmiját s helyet csinált a sok-sok drága ruhának. Áhitattal nézett a színésznőre, a ki mindezt felőlti s másnak látta most, titokzatosnak, csodálatosnak, egy más világból valónak. Lábjajhegyen járt, maga se tudta, halk lett, nesztelen, nehogy ez a varázslat eltűnjék, mint minden álom, mely szertefoszlik egy hangos szótól, czipőkoppánástól.

— Jaj de szép, jaj de gyönyörű! — sóhajtotta elragadtatással.

Emma keserűn, fájdalmasan mosolygott.
— Tudod-e, kislányom, hogy ezek a pompás ruhák rongyok? de a legdrágább rongyok! Ez mind haszontalan lim-lom, mely sok-sok pénzbe kerül, a mikor kell és a mint megvan, nem ér semmit. És mégis, akárhogyan okoskodom, meg kell vennem ezt a holmit, melyre rámeleg a keresetem. Keserves munkával keresem a pénzt és ilyen haszontalan rongyokra költöm. És hiába minden okoskodás, ennek így kell lenni. Dolgozom, tanulok, küszködöm, s miért? azért, hogy ez a förtelmes nagy láda tele legyen. Semmi másért, csak ezért. Gonosz varázsló ez, keserű rabságban tartja, a kit hatalmába kerített. Úgy-e, hogy ez a sok furcsa, soha nem látott holmi szép? Pedig ez sohasem elég szép, mert ennek a legszebbnek kell lennie, különben hiába minden tudásom, nem érek vele semmit. S ezt a sok holmit, a ruhatáramat, az agyam, az idegeim, a vérem munkájával kell megszereznem. Még mindig tetszik nekem? Mennyi álmatlan éjtszaka, gyilkos gond, könyörtelen nélkülözés felbőszítő emléke fűződik ehhez a ragyogó estélyi ruhához, ehhez a drága brokát-köpenyhez, ehhez a pompás bundához. És ha már megvan, hogyan kell ápolni, gondozni, beczégetni, selyempapírba göngyölni, lepedőbe varrni, tisztán tartani, mindentől megóvni, kefélni, porolni, dédelgetni ezt a hitvány holmit! Ez a semmi, ez a tarka-barka rongy, ez a láda tele hazugsággal, ez az én kincsem! És most csodálkozom azon, kislányom, hogy az ember, a ki mindezt belátta, tudja, önmagának bevallja — úgy-e, megértés? — hogy az ilyen szegény ember mégsem tud magán segíteni, mégsem tud a sorsán változtatni, hanem nyögi a keresztjét ennek a legfurcsább életnek kerek e földön, tűr, szenved, tanul, igyekszik, küszködik, öszerogy és csakazértis feltápaszkodik és czipeli magával a ládáját! És egyetlen és legnagyobb gondja az, hogy ez a förtelmes láda mindig tele legyen színültig ezekkel a cifra, tarka-barka, czudarul drága rongyokkal. Úgy-e mulatságos?! Furcsább ez még a legfurcsább mesénél is, se vége, se hossza, fujhatnám reggelig, de jobb lefeküdni, álmatlan álmat aludni, s nem tudni minderről reggelig!

Etelka ezt a beszédet az érdeklődő mosolyával hallgatta, de nem sokat értett meg belőle; azonban zavartalan gyönyörűséggel nézte a ládából előkerülő holmit.

A mikor megvoltak a kirakosgatással, Emma felsőhajtott:

— Kár ezért a munkáért! Két hét múlva mindezt vissza kell megint rakni a ládába. Gonosz élet! Nem jó ezen gondolkodni. Menjünk aludni, kedvesem, ez a legokosabb, a mit az ember tehet.

Jó éjt kívántak egymásnak és szép álmokat. Emma elfújta a gyertyát, mely az éjjeli szekrényen égett. Ágyában forgolódt meg egy kicsit, megpróbált kényelmesen elhelyezkedni. Idegen ágy! gondolta; most ehhez

kell hozzászokni. Mindegyik ágy másmilyen. Furcsa, hogy nincsen ágyam. Évek óta a más fekhelyen fekszem. Nincsen otthonom. Mirevaló az ilyen élet? Az ember sohasem tudja, néhány hét múlva hol lesz, mint lesz. Milyen kusza úton jutottam el ide. Mennyi haszontalan, fölösleges máskálással járt, mit belefekhettem ebbe az ágyba! Délután itt voltam, de nem mondták: Itt a szoba. maradj itt. Innen indultam el lakást keresni, Végig kellett járnom az egész utcát, hogy visszajohassék ide! És még akkor se volt a dolgom elintézve. A szomszéd szobában ültem egy jó félórát, és fel kellett mennünk az emeletre, hogy rájövünk a megoldásra: nekem ebben a szobában kell laknom. Mennyi hiábavaló jóvő-menés, járkálás, tárgyalás, kérdezősködés, tanakodás, mennyi elherdált munka!... Fáradt vagyok, álmos vagyok, s úgy únom ezt az életet. Holnap korán kell felkelni. Mert a direktor ma még nem tudta, hogyan ossza be a délelőttöt. Fogalma sincsen arról, hogyan kell egy társulatot vezetni. Ennek nem lesz jó vége. Elég! Nem akarok erre gondolni. Ah, Etelka már alszik; boldog gyermek! Menekülni innen! De hogyan? A megoldás megint a szomszédos szobában van? Aludni! Aludni! Fehér rózsá, Mária, lelkeknél gyönyörűsége, Krisztus engem megtalált! ...

Nem mondta végig; elaludt.

II.

Zöld, kék, rózsaszínű, de még fehér plakátok is virítottak reggelre a lakóházak, középületek falain, kertek és telkek kerítésein. Ez a mindenféle színű plakát a színlap volt, mely az első, megnyitó- és egyúttal díszelőadást is hirdette:

„A Fekete Sas szálló nagytermében... Virágalmi Tihamer. Rendező: Virágalmi Tihamer. Disz előadás!... II. Rákóczi Ferencz fogsága. Nagy történelmi dráma 5 fel-

A német sisakot eltaposó francia katona szobra, Henry Bouchard műve, melyet I. Vilmos császár metzi szobrának talapzatára állítottak a francziák.

vonásban. Irta Szigligeti. Rendező: Virágalmi Tihamer.

Ezután egy hosszú névsor következett. Meg lehetett állapítani, hogy a kis város népe nem nagyon érdeklik a színes plakátok iránt; a színlapnak alig akadt olvasója.

A Főtér reggel élénkebb volt, mint máskor; meglátszott, hogy a városka lakóinak száma

tegnap mintegy húsz emberrel szaporodott, a kik közül legalább is tizen másmilyen életet folytatnak, mint a jóra való, rendes polgárember. Gyűrött ruhában, gyűrött arccsal, fáradt, fénytelen szemmel állt a Fekete Sas előtt három „úr” és cigarettázott. Az egyik — alacsony termetű, sötétképi, be-restás, — fénytelen, tompa hangon igen élénken beszélt, sziszegett, meg selypített; nagy-szerű kedve volt és utálatos fölényvel basáskodott:

— Látod, öregem, úgy-e megmondtam, öregem, akármilyen pechdel indul is az ember, nem baj, kitartás, öregem, oda se neki! Rajtam a pech ki nem fog, megszoktam már, hogy rám vesse magát. De kivárom, öregem, kivárom! A míg megdöglik! Mert a pech sem él örökké, az is megdöglik. Olyan gyalázatosan járt a blatt, hogy más ember ilyenkor követ köt a nyakába s beleugrik a tengerbe, ott, a hol a legszelebb, ha ilyen kártyát kap a kezébe, a milyet te osztottál nekem, este kilencz órától reggel négyig, igaz-e, apám?

„Apám” egy idősebb kopaszodó ember, a kinek olyan a képe, mint egy derék, megbízható mészáros-kutyáé; most is aggasztóan piros; a balszeme félrenéz és konokul még jobban balra, mereven, ridegen, kérlelhetlenül; a jobbszeme azonban barátságosan, kedvesen néz mindenre és mindenkire, szűkség szerint. Most is rápillantott a beszélőre, a szintársulat kitűnő sűgőjára, s „apám” helyeslően bólintott.

— Ez igaz, úgy van, ez igaz, egészen úgy van, a hogyan a komám mondja. — A hangja kicsit recsegett, a szavak mintha szűlltek akartak volna esni szótagjaikra, úgy hullottak ki pötttyenként a szájából. — Ilyen piszok kártyajárást nem is tudom, láttam-e én valaha. Gyalázatosan járt neki a blatt.

(Folytatása következik.)

AZ ÖRÖK MAGYAR.

A mióta bizonyos lett, hogy a háborúban vesztesek lettünk, nagyon sokan vagyunk magyarak, a kik nem merünk Magyarországot téképére nézenni. Olyan szép kis folt volt Európa térképén, a formája olyan kedves volt szemünknek, olyan meghitt, gyermekkorunk óta annyira megszoktuk, annyira beletartozott gondolatainkba, hogy el se tudjuk hinni, hogy ez valaha is más legyen. S ha szemünkkel kirajzoljuk a leendő Magyarországnak azt a formáját, a melyet szomszédaink és talán nyugati pártfogóik is szántak neki, — ez a kép annyira sérti a szemünket, hogy rá se tudunk nézni. Akármilyen történelmi velünk, ezt az új térképi figurát mi, ma élők már nem fogjuk többé megszokni, minekünk mindig az ezeresztendő régi Magyarország lesz a szívünkben, az a szépen, szabályosan elhatárolt, igazán mondhatjuk, magától a természettől kirajzolt szívalak — Európa szíve a Kárpátok és a Duna közt. S a szívünk-ből csendesen, szünet nélkül perog a vér, akármint csinálunk, akármivel foglalkozunk, akármire gondolunk, — még álmunkban is a lelkünkre nehezedik a nyomasztó, tehetetlen fájdalom.

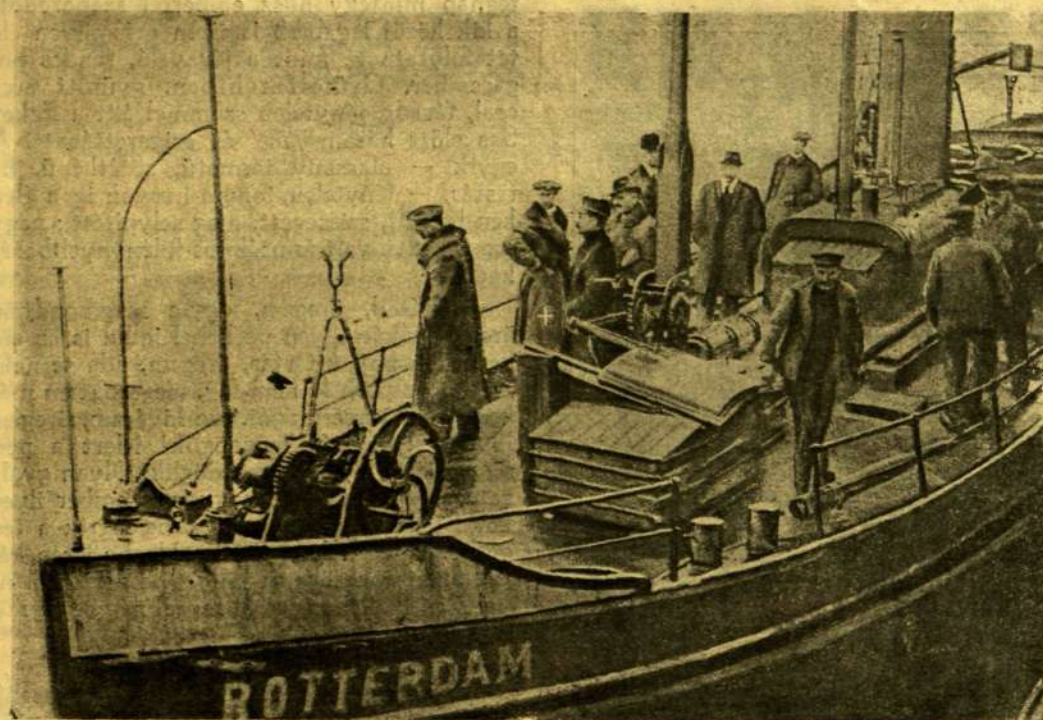
Pedig mi Budapesten vagyunk, abban a részében az országnak, a mely minden körül-mények között Magyarország marad, önmagával rendelkezik, szabad állam, melynek népe fölött nem uralkodik semmiféle más, idegen hatalom. De vannak a magyaroknak milliói, a kinek ezerszer rosszabb a sorsuk, a kinek az a szörnyű aggodalom, a mely a mi szívünket szorongatja, máris mindennap érezhető valóság, a kik fölött máris ott van a hódító ostrom. A megszállott területeken élő magyarok keserűsége — ehhez képest játék a mi bánatunk. Ott élnek Erdély régi szép városaiiban, a székelly hegyekben, völgyekben, a Bánság és Bácska síkjain, a Felvidék ódon, várfalas városkaiban, Mátyus földjén. Diadaltól gögős ellenséges katonák uralkodnak felettük, szigorú szabályokkal ve-

szik körül egész életüket, elfojtják, kegyetlenül büntetik érzelmeik minden nyilvánítását, galádul megkínózzák őket, beavatkoznak magánügyeikbe, sietve, erőszakosan megváltoztatják a városok ezer év óta magyar külsejét. A még megmaradt Magyarországtól kegyetlenül elzárják őket, hogy ne is tudjanak arról, a mi idebenn Magyarországon történik, levél, újság nem jön hozzájuk a magyar hazából, apa nem tud érintkezni a fiával, testvér a testvérel, szállongó bizonytalan hírek áramlanak csak onnan ide, innen oda. A hódítók mindent megtesznek, hogy az elszakított-ság érzése már most, mikor ez az elszakított-ság még nem tény, belegegye magát testvéreink tudatába; minden intézkedésük úgy történik, mintha a mostani állapot máris végleges volna, változhatatlan, a mi ellen minden remény hiábavaló s mindent megtesznek arra, hogy még a hozzánk tartozás vágyát is kiöljék testvéreinkből: hazug rémhíreket terjesztenek az idebenn, Magyarországon uralkodó állapotokról, elferdítik, félremagyarázzák keserves vonaglásunkat, mindenképp úgy tüntetik fel a dolgot, hogy ne legyen nekik kívánatos a régi Magyarországon benn maradni. S az elszakított országrészekben élő testvéreink tompa, sivár keserűségben töltik napjaikat. Minden mozdulatuk egy megalázás, minden pillantásuk fájdalmat okoz, mert mindenütt csak szerencsétlenségük ütözködik a szemükbe. Magyar voltuk minden nyilvánításért súlyos üldözés a büntetés, egy-egy alantas katonai parancsnok vagy kőrövendő hivatalnok kegyetlő függ, hogy szabad-e egyáltalán élniök, magyaroknak lenniök. S hozzá pedig az a fellázító, megszegényítő érzés, hogy a magyar haza lemondott róluk, elejtette őket. Ok csak azt látják, hogy igen csekély katonai erő az, a mi elszakítja őket az anyaország testéről, könnyűszerrel, kevés áldozattal meg lehetne tölve szabadulni s hiába mondja nekik a józan okosság, hogy hasztalan volna minden védekezés az egész világ retentő hatalmával szemben, úgysem men-nénk semmire, csak hasztalan pazarolnánk a

vért, a miből úgyis túlon túl sok elfogyott ereinkből a háború alatt, a végén letepernének erővel és a békekötéskor ellenünk szólna minden puskalövés, melyet a megszállókra ten-nénk. Hiába, az érzés fellázad és a lélek a lázadó érzések színezésében látja a dolgokat. Arról, hogy a mi szívünk mennyire fáj éret-tük, hogy nincs egy korthy italunk, egy falat kenyérünk, a melyet meg ne keserítene a rájuk-gondolás, hogy a mi érzésünk is a megaláztatás, a tehetetlen harag, a szomorú elkeseredettség poklában forog — arról nekik nincs módjukban meggyőződést szerezni.

Pedig most sokkal inkább szükséges, hogy érzésben, gondolatban együtt legyünk, mint valaha. Akármilyen történelmi Magyarországgal, egynek meg kell maradnia: az összes magyarok érzelmi egységének. Ha az országot nem tudjuk ezeréves formájában kimenteni a nagy katasztrófából, ki kell mentenünk a nemzetet. A magyarság, ha hazáját még úgy szétszedik is, egy kell, hogy maradjon. A magyar kultúrát nem téphetik ötféle és nem vehetik el tőlünk, ez a miénk marad örökre. A székelty elszakíthatják tőlünk, azért Arany János és Petőfi Sándor nekik is daloltak, Kemény Zsigmond nekünk, magyarországiaknak is szólt, a Bolyaiak nekünk is gondolkodtak. S a ki költői lélek, gondolkodó elme a magyar fajból ezután lesz, az egyformán a miénk lesz, akár Magyarországon élünk, akár bármely elszakított területen. A magyar érzet, a magyar lelkem nem lehet szétszakítani, egyes részeit eltalajdonítani és máshova csatolni. Az országgal lehet a kapzsóság, a bosszúvágy, a tájékozatlanság akármit, a nemzet egy marad és oszthatatlan. S országhatárok, mesterséges elválasztó vonalakon át, akármint csinálnak is velünk, kezét fognak magyarok a magyarokkal, lélekben és igazságban össze fognak tartozni. Az összeomlott régi Magyarország romjai fölött örökre ott fog lebegni az örök magyarság lelke.

S. A.

A NÉMET TRÓNÖRÖKÖS (+-TEL MEGJELÖLVE) MENEKÜLÉSE HOLLANDIÁBA, WIERINGEN SZIGETRE.

A TIMÁR-UTCZA.

Elbeszélés. Irta Erdős Renée.

A gyermekkorom olyan volt eddig, mint egy csukott kert, a miről semmit sem tudtam, a mit nem ismertem, míg nem ajtaja hirtelen kitarult előttem és akkor, a ragyogó napfényben és a bujdosó árnyékok között, hirtelen megláttam magamat benne. Magamat és az akkori életemet, a mi nem volt jelentéktelen, mint a hogy a gyermekkor épen nem jelentéktelenebb, mint életünk későbbi korszakai, csak nem vesztünk úgy tudomást róla, mert kicsik vagyunk és öntudatlanul éljük át minden eseményét. S mióta ezt a kertet fölfedeztem, azóta hajt valami, hogy unos-untalan benézzek rajta. S mentől többször nézek be, annál több furcsát és érdekeset látok benne s annál jobban kezdem ismerni magamat, mert hiszen a mi akkor volt, a mi ott történt, az mind épen úgy hozzám tartozik, mint a mi tegnap, vagy tegnapi volt történt velem. Sőt még jobban. Mert a mi akkor voltam, abból lettem az a mi most vagyok, ezt oly bizonyosan érzem, hogy nem is tudok izgalom nélkül emlékezni azokra a dolgokra, a mikből az életem készült.

Itt van például a vörös Béla? Ki volt ez? a nevét nem tudom. A vezetéknevét még csak nem bántam. De a keresztnevét legalább emlékeztem kellene. Néha ha rá gondolok, elhitem magammal, hogy Kálmánnak hívták, — miért? nem tudom. Mások úgy gondolom, hogy lehetetlen, hogy ilyen neve lett legyen. Valami más. Sokkal kevésbé finom és előkelő. Egy vörös, szeplos kis fiúnak nem lehet ilyen neve. Béla... A fiúismerőseim, de még a rokonaim között is sok volt ebből a névből. Béla! Igen, Béla lehetett. Ez a lány hangzású név, bizonyosan illett a fehér, szeplos arczához és a tűzvörös hajához és a finom keskeny kezeihez, a nagy füleihez és az égő piros és vastag száijához.

Mert ilyen volt ez a fiú akkor, a kivel én az iskolába jártam, ugyanegy osztályba. Kiseb volt mint én, kisebb és gyöngébb és egy özvegyasszonynak a fia, a ki mindig beteges volt. Az özvegyasszony nagyon szerette ezt a vörös gyereket. Néha, ha náluk voltam, láttam, hogy veszi ölébe és csókolja szinte a fulladásig. Engem nem nagyon csókolgattak odahaza, részben mert nem is hagytam magam, másrészt mert a mi családjunkban nem volt szokásos ez a nagy gyöngédség. Heten voltunk gyerekek, már mind felnőttek, én voltam a legkisebb, az utolsó s mire én jöttem: az anyám nem volt többé olyan fiatal, hogy ilyen becézgetésekre kedve lett volna. De a vörös Bélával az anyja játszott, mintha a pajtása lett volna és elképzeltetel, milyen kényesen tartotta.

Az iskolába, tízóraira, én jó ha egy kiflit kaptam és hozzá egy pár aszalt körtét, a min

VILMOS CSÁSZÁR KOCSIZÁSA MOSTANI TARTÓKODÁSI HELYÉN, AMERONGENBEN

gyasztottam jó lélekkel és jó étvágygal s ő ennek örült.

Szeretett engem ez a fiú, most a hogy visszaemlékszem, büszke vagyok rá. Szeretett engem, a ki nála egy fejjel nagyobb voltam és vállban kétszer olyan széles. Tudom, hogy a lába kisebb volt mint az enyém és ezért haragudtam reá, de ő ezeket a kis lábakat annyi alázattal viselte, hogy sohasem sértett meg velük túlságosan. Csak azt mondta: nézze, én egészben sokkal kisebb vagyok. Azt mondta: nézze. Mert nem volt szabad, hogy tegezzem engem. Ki nem állhattam, hogy valaki tegezzem az iskolatársaim közül. Enn ellenben — s itt kezdődik a dolog különös része — hatra-vakra tegeztem a vörös fiút s ő ezt nagyon természetesnek találta. Együtt mentünk iskolába és együtt jöttünk vissza, mert ők a mi házuk mellett laktak a szomszédban. Én vittem őt a kapu alá, a minék a kilincse igen erősen járt. Én nyitottam ki neki a kaput és toltam be rajta. S mikor bent volt, kezet szorítottam vele, a mit ő egy kissé szégyelt, mert nagyon öregesnek találta és mert a többiek nem tették. De nekem tetszett a dolog és hát el kellett viselni. Mikor reggel megindultunk hazulról, az anyja azt mondta nekem:

— Kislány, aztán vigyázzon a Bélára!

Ezt mindennap kétszer elmondta és utánunk nézett a földszinti lakás ablakából, míg csak el nem tűntünk a sarkon. Én vigyáztam Bélára. Néha ugyan rákényszerítettem, hogy csúszkoráljon utánam a befagyott csatornán. Ő ezt a mulatságot nem szerette, mint a hogy semmiféle dolgot nem szeretett, a mihez egy kis erő és bátorság kellett. Egyszer el is esett és megütötte a száját, de erről nem szólt az anyjának semmit. Különben ha szólt volna, én kaptam volna szemrehányásokat. Ezt tudta és ezért nem szólt, pedig a szája egy kis ideig dagadt volt.

Általában oly átlátszó és érzékeny volt ez a fiú, hogy egyszer, mikor a kezét megcsipitem, ez egy hétig meglátszott rajta. Ha engem megcsiptek, ez rögtön elmúlt rólam, nem tudom miért.

Már hónapok óta jártunk így együtt az iskolába — a harmadik osztályba úgy emlékszem és én nyolcz éves voltam, ő pedig kilencz.

És egyszer délután hazafelé ment — az lsten tudja mi történt velem — haragudtam rá valamiért és hábaütöttem. Hábaütöttem és néztem, mit fog cselekedni. Nem tett semmit, csak nézett rám meglepetve és azt kérdezte:

— Minek ütött engem hátra?

— Csak — feleltem és vártam, mert szerettem volna, ha kikezd velem és visszaüt, mert még én is szerettem volna ütni rajta. De nem ütött vissza. Az arca piros volt, zavartan mosolygott és tovább ment. Én egy kissé elszégyeltem magamat és egész úton

nem tudtam mit mondjak neki, csak mikor már közel voltunk a lakásukhoz, kérdeztem tőle:

— Fáj?
— Mi? — kérdezte ő.
— Hogy megütöttelek.
— Már el is felejtettem — mondta és nevetett.

— Nem szólsz róla a mamádnak? — kérdeztem kissé aggodalmasan.

— Miért kérdi? Fél tőle, hogy elmondom?
— Nem igaz — hazudtam gyáván, mert valóban féltém a szelid özvegytől.

— Jó, ha nem akarja, nem mondom el. És nem mondta el.

Volt egy utca, a min, az iskolából jövet, keresztül mentünk. Egy sötét, szűk, nyirkos és magányos utca. Ő találta meg és ő kívánta, hogy azon keresztül menjünk haza mindég. Nem mondta meg miért, de én kitaláltam, hogy ott nagyobb biztonságban érzi magát az utcái csavargók elől és a suszterinasoktól, a kik már ismerték, tudták róla, hogy fél. Ha piszkos kezükkel néha oldalba lökték és azt mondták neki: Vörös kutya, vörös ló...

Én nem szerettem ebben az utcában menni, mert a karaktere nem felelt meg az enyémnek. Valami sunyiság, valami leplezettség, valami lopózkodás jellemezte az egészét. Az alacsony és rácsos ablakok, az elromlott csatornák a kifolyó vizekkel, az egyenetlen, rossz kövezet, a nyirkos szag, a mi a pinczékből jött és az ismeretlen, rejtelmes élet a csukot. ablakok mögött, mindez nyomasztólag hatott rám. De mégis betértem mindég az ő kedvéért, a ki mintha ebben az utcában jobban, biztonságosabban érezte volna magát, mintha itt, csak itt lett volna élemben, a hol úgyszólván sohasem járt senki, csak nagyon öreg emberek, vagy koldusok, a kiktől nem volt miért félni. Am én, mihelyt ebbe az utcába befordultunk, elkedvetlenedtem és valami értelmetlen harag vett rajtam erőt. Mert ő itt vidámabb és szabadabb volt mint másutt és mert hangosabban beszélt, ez engem arra ingerelt, hogy bántsam őt. Elkezdttem vele ingerkedni.

— Béla félsz?
— Kitél? — kérdezte tőlem mosolyogva
itt nem járnak a csavargók.

— Hát tőlem se félsz? — kérdeztem tőle — én megint hábaüthetlek, ha akarlak.

— De nem üt — mondotta és egy kissé bizonytalanul nézett rám.

Ez a bizonytalan, zavart, félős tekintet felébredtettem bennem a vadságot és kegyetlenséget.

— Dehogyan nem, — mondtam neki és hábaütöttem. — Előbb csak gyöngéden, aztán mindég erősebben.

— Ne bántson, — mondotta — miért bánt? Mit tettem magának?

A FRANCZIA KÜLÜGYMINISZTERIUM PALOTÁJA PÁRISBAN, A HOL A BÉKEKONFERENCIÁT TARTJÁK. (A kaputól balra levő földszinti ablakok a tanácskozó-terem ablakai.)

LUXEMBURG RÓZA NÉMET KOMMUNISTA VEZÉR, A KIT A BERLINI UTCÁI HARCZOKBAN MEGGYILKOLTAK.

— Hát bánt te is. Uss vissza, ha mersz. Ugye nincs bátorságod?

— Nekem nem szabad — mondta halkán és lesütötte szemét.

— Nem szabad? Miért nem szabad? Ki tiltotta meg?

— A mama. Azt mondotta, sohasem szabad verekednem. Ki kell kerülőm a fiúkat, ha verekednek. Mert azok a fiúk erősek és azoknak nem eshet olyan könnyen bajuk, mint nekem. És azoknak a fiúknak vannak testvéreik, de én egyetlen gyerek vagyok és a mama azt mondta, ha valami bajom esik, vagy meghalok, mi lesz akkor velem?

— Ezért nem akarsz verekedni?

— Ezért.
Ez az ok eléggé megható volt arra, hogy ne bántsam többé a fiút. De különös, (most nem is értem magamat és akárhogy akarom, nem bírom magamnak a lélektani okát megfejtetni), mégis újból bántottam őt.

Lassankint rendes szokássá vált köztünk, hogy mihelyt abba a kis szűk, elhagyott utcába értünk, elkezdtem őt verni. Jó nagy ütéseket adtam neki a vállára, a kezére, a fejére is néha.

Ő csak nézett rám rémülten és nem szólt. Ha tehetett, elfutott előlem, de mindég utolértem és akkor megrántottam a fülét. Am mikor kiértünk az utcából, csendesen, nyugodtan mentünk egymás mellett, mint más rendes iskolapajtások. És mikor a kapujukhoz értünk, megint csak megkérdeztem tőle.

— Szólsz a mamádnak?

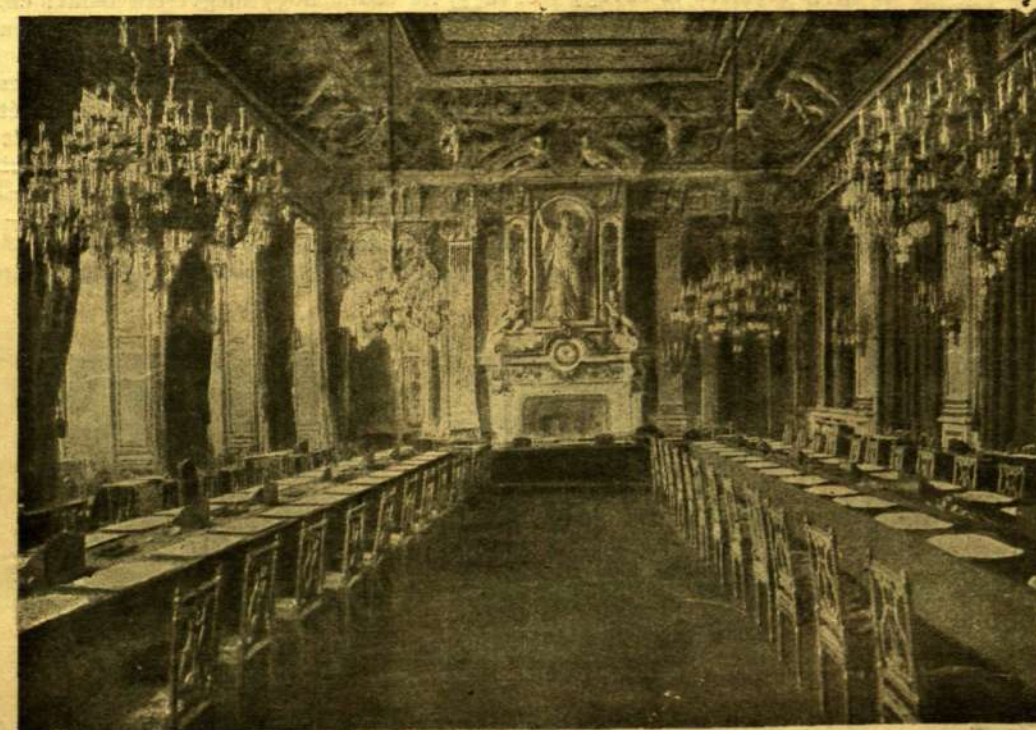
— Nem, — felelte ő szeliden és kezet fogott velem, a mint szokta, szegényesen. Nem tudom, mi volt ez bennem akkor, de most nagyon szegényenem magamat érte, mert látom, hogy valami rossz ösztön, a mi szerencsére nem fejlődött ki. Az erősebb ösztöne a gyengébbel szemben. Valami vad uralkodás-vágy, kegyetlenség, lsten tudja mi még — megijedek, ha arra gondolok, mi lett volna, ha ez az ösztön megmaradt volna bennem.

De azért tovább is csak együtt jártunk és én tovább is csak megettem az ő uszonáját. A míg ettem, jó és kedves voltam hozzá. Ha már az utolsó falatot is lenyeltem, elkezdtem őt ingerelni valamivel, sértegettem és azt mondtam neki:

— Anyámasszony katonája.
Mindent el tfrt, mindent elszenvedett. Szeretett engem olyan komoly szeretettel, hogy ma, ha rá gondolok, könnybeárad a szemem.

De én azt hiszem most, hogy nem szerettem őt. Mások előtt mindég megvetéssel beszéltem róla és ha ő is jelen volt, neveltségessé igyekeztem tenni. Hanem azért minden reggel pontosan elmentem érte, hogy együtt menjünk iskolába és volt elég lelkiismeret és bátorságom az anyja arczába nézni, a mikor az a megszokott szavaival bocsátott útnak bennünket:

— Kislány, aztán vigyázzon a Bélára. Igen, én vigyáztam rá? Elrémülök, ha akkori gonoszágomra gondolok, a mivel ezt a szegény, ijedős gyermeket kínoztam. Azt

A BÉKEKONFERENCIA TERME A FRANCZIA KÜLÜGYMINISZTERIUM PÁRISI PALOTÁJÁBAN.

Tardieu (francia).

Pichon (francia).

Klotz (francia).

Cambon (francia).

Sonnino (olasz).

hiszem, ingerelt a csínyasága és a gyámoltalansága. Ha egyszer visszautótt volna, tán soha többé nem nyúltam volna hozzá. De nem ütött vissza egyetlen egyszer sem, soha. Nyugodtan bejött velem a kis szűk mellékutczába és átengedte magát az inkuizitori hajlamaimnak.

Emlékszem arra a délutánra, a mikor a hó esett és mi ketten megint hazafelé tartottunk. A szűk utca torkolatánál megállt és így szólt hozzám:

— Ma ne bántson. Mert fáj a torkom.
— Hazudsz, — mondtam neki — csak félsz tőlem. Valld be, hogy félsz.
— Fáj a torkom — mondta ő és szeliden nézett reám.

Engem elfogott a düh. Vajjon igazán fáj a torka? És én most ezért nem bántathom? Részvét nélkül néztem rá és utáltam. Szó nélkül mentünk tovább ekkor és a hogy megyünk, az egyik ház kapuja alól kiugrik egy nagy kamasz fiú, egy pár óriási csizmával, a miket meglóbál előttünk a levegőben és azon van, hogy odaverje az én társamhoz a vörös fiúhoz.

— Te zsidó! — kiáltja oda neki — most adok neked!

Béla elsápadt és egyet-kettőt hátrafelé lépett. Nagy kék szemei kimeredtek és nézett a fiúra, a ki most másodszer lóbálta meg az óriási csizmákat a szeme előtt, készen arra, hogy hozzávágja.

En ismertem ezt a suszterinast, többször láttam. Mindég goromba volt, úgy, hogy én is féltém tőle. Most azonban, a mint láttam, hogy Béla bántani akarja, elfutott a düh és a könyvestáskámat magam elé tartva, neki rohantam.

— Nem hagysz neki békét te csavargó! — mondtam egészen kivörösödve az indulattól.
— Micsoda? — kérdezte az inas nevetve és most meglepetésében azt sem tudta, mit tegyen.

— Ne bántsd! — kiáltottam rá megint.
— Nem hallgatsz? — felelt vissza a fiú és fölemelte a csizmákat. — Azért is adok neki egyet, meg neked is.

— A torka fáj, hallod a torka fáj, beteg, ne bántsd, mert megmondom otthon.

Az inas végignézett rajtunk, nevetett egyet, aztán a háttára csapta a csizmákat és tovább ment. Béla még akkor is egy helyben, a réműlettől mozdulatlanul állt szinte odatapadva.

— Látod, nem bántott, — mondtam neki diadalmasan és megfogtam a kezét.

Ez nagyot lélekzett.

— Ha velem vagy, ne félj; — mondtam neki. — Nem kell félned. Majd én elbánok ezekkel a csavargókkal. Tőlem félnék, mert látják, hogy erős vagyok, mi?

Így henczege kísértem őt egészen a kapuig és még ott is azt mondtam neki, nehogy elfelejtse, mekkora hálával tartozik nekem:

— A mamádnak elmondhatod, hogy vigyázzam rád és nem engedtelek bántani.

A vörös fiú mindég azt tette, a mit parancsoltam neki: elmondta a mamájának az én hősiekedéseket a vagainással. Másnap a fehércsü özvegy megölelt és megcsókolt.

— Jó kis leány vagy — mondta hálásan — veszek neked egy szép nagy piros lapdát, ha máskor is így vigyázol a Bélara.

De Bélának akkor a torka fáj és nem jött velem iskolába, hiába mentem érte. Másnap

Woodrow Wilson az Egyesült-Államok elnöke.

sem jött és harmadnap mikor elmentem érte: egy piros czédulát láttam az ajtón és a Béla anyja kísért szemmel jött ki hozzám és mondta, hogy Béla nagy beteg és hogy nem szabad őt látnom. Két hétig akkor nem is láttam. Két hétig kizárólag az aszaltkörtéken éltem és a mikor ezeket keservesen rácsáltam, sokszor eszembe jutott, milyen szép dolog az, ha az embernek olyan pajtása van, a ki egyetlen gyerek s a kinek az anyja szomorú és özvegy és nagyon kényezteti őt.

Mikor aztán Béla fölkel a betegágyból, még sápadtabb és gyöngébb volt, mint azelőtt és most már ha az anyja azt mondta, hogy vigyázzak reá, ebben valami fontos kötelességet láttam. Most már nem volt lelkem hozzá, hogy megverjem őt a szűk utcában.

Csak néztem rá és nem szóltam hozzá. Mihelyt odaértünk, nem tudtam vele a szokott

témáinkról beszélni. Tudtam: a szűk utcában a vad ingerkedés következhet csak, a verés és a vörös fiú fájdalmas tekintete. Mihelyt az utcába beléptünk, elfogultak letünk mind a ketten és egymást néztük valami szótlan aggodalommal. Most, hogy az uzsonnám megint megjavultak, tulajdonképen nem volt semmi okom haragudni Bélara, de bosszantott, hogy kímélettel kell lennem iránta, hogy nem kínozhatom. Ez már csaknem elviselhetetlen volt és ezt valahogy a fiú is érezte, mert különös, csaknem sajnálkozó tekintettel nézett rám, a mikor kimentünk a szűk utcából, a nélkül, hogy ott egy kicsit megzibáltam volna. E miatt aztán lassan-lassan elhidegültünk egymástól.

Volt egy kisleány, a ki szintén arra lakott, a merre mi. Egy nap ott hagytam a fiút és a kisleánnyal mentem haza. Ő megdöbbenve nézett utánam. Láttam, hogy egészen elrémült ezen az újításon és azt mondtam a kisleánnyal:

— Látod, ez most attól fél, hogy az úton megverik a csavargók, mert én nem megyek vele.

Erre mindketten hangosan fölnevtünk. Ő hallotta a nevetést és talán tudta is, hogy rajta nevetünk. Jött utánunk a könyves táskájával. Mi visszanevtünk rá. Vagy tíz lépés távolság lehetett köztünk, így értünk haza. A kapunál visszafordultam és láttam, hogy erőlködik az erősen járó kilincsel. En könnyen ki tudtam nyitni mindég. Most hagytam, hogy nyissa ki maga. Nem mentem oda segíteni neki. Ő látta, hogy néztem és szégyelte magát, de nem mert odahívni.

Másnap megint érte mentem, mintha semmi sem történt volna köztünk. Ő nyilván nem szólt az anyjának semmit az én tegnapi hűtlenségemről, mert az asszony a hogy felöltöztette őt és a fejébe nyomta a sapkáját, az én arcom is megismogatta és azt mondta:

— No, menjenek anygalkám.

En voltam ez az anygalkám. Annnyira nem illett hozzám és viselkedésemhez ez a szó, hogy ott rögtön azt gondoltam: mit szólna az özvegy, ha tudná, hogy megverem Béla? én, magam, a kire rábízta, s hogy az előző estén nem segítettem kinyitni a kaput.

Iskolába menet beszélgettünk. Béla kedves volt, mint mindig. Elmondta, hogy ma két darab csokoládét kapott, de megígérte az anyjának, hogy csak az egyik darabot eszi meg, a másikat délutánra hagyja.

Ha akarja, magának adom mindkettőt — mondta alázatosan.

Orlando (olasz).

White (amerikai).

Lansing (amerikai).

House ezredes (amerikai).

Bliss tábornok (amerikai).

— Persze, hogy akartam! Iskola után lelkenedve jött oda hozzám. Láttam rajta, hogy fél attól, hogy megint a kisleánnyal megyek haza és nem vele.

— Jön a Timár-utczába? — kérdezte tőlem és én azt feleltem rá:

— Ha akarok megyek, ha nem akarok, nem megyek.

— Hát jön? — kérdezte megint.

Ránéztem, grimaszt vágtam s azt mondtam: — Nem megyek. Utálom azt az utcát.

A Timár-utca volt az a kis utca, a hol én minden ok nélkül, kis fiók-Báthory Erzsébeté váltam.

— Megint azzal a láánnyal megy haza? — kérdezte.

— Azzal a láánnyal, igenis — feleltem én és kárörömmel néztem szomorú, csüggedt arczába.

Ettől a naptól fogva a fiú egyre szomorúbb lett. En láttam és örültem rajta.

— Csak hadd búsuljon, — gondoltam magamban — ez a vörös kutya, ez a vörös majom.

Minden délben és délután, mikor az osztályból kiléptünk, megfigyeltem, hogy néz felém, hogy várja, hogy menjek oda hozzá és mondtam neki: No gyere Béla!

De azért sem tettem. Karonfogtam a kisleányt, a kívül pedig nem is voltam valami nagy barátságban és úgy mentünk ki, szoros összefogóva, mintha eltűnk-haltunk volna egymásért, csak azért, hogy őt bosszantsam.

Ez tartott egy ideig. Míg aztán egy nap, a mikor épen indulóban voltunk hazafelé, valami nagy elszántsággal odajött hozzám és megint kérdezte:

— Nem jön a Timár-utczába?

— Miért?

— Valamit akarok mondani.

— Mondd meg most.

— Itt nem lehet. Majd ott megmondom.

— Mondd meg előre, akkor megyek.

— Most nem tudom megmondani. Soká tart.

— No jó.

A kíváncsiság győzött bennem. Hallani akartam a mondanivalóit és bementem vele a Timár-utczába.

Eleinte szótlanul ment mellettem és csak néha pislogott fel hozzám, elfogultan, szégyenlősen. Láttam rajta, hogy azon gondolkodik, a mit mondani akar.

Egyszerre megálltam és rákiáltottam: — No mond meg már!

A hangomtól úgy összereszt, hogy azt hittem, leesik a földre. Nekem a szemeim

szikrázni kezdtek. A harag felgyulladt bennem és égette a torkomat. A sápadt szeplős arczára néztem és már a kezem megmozdult. Úgy szerettem volna arculütni!

— O pedig nézett rám egy pár percig és akkor habozva szólt:

— Tudja, azt akartam mondani, hogy már nem vagyok beteg. Semmi bajom. Rábámultam. Megbolondult ez a fiú? Azért hívtott ide, hogy ezt mondja nekem? Mi közöm hozzá, hogy beteg-e vagy nem. Bánom is én?

— O folytatta:

— Egyszer, mikor itt mentünk, fáj a torkom. Az akkor volt, mikor az inas meg akart ütni a csizmákkal. Most nem fáj.

Elfordultam tőle. A szemem úgy mosolygott, mint valakié, a ki egy másik embernek örö-

Clemenceau francia miniszterelnök.

met készülni szerezni. Pár lépést mentünk előre. Ekkor megrántja a karom és szól:

— Haragszik maga rám? Haragba van velem?

— Nem vagyok — mondtam szárazon, küzködve a bennem-sistergő kegyetlenséggel.

— Hát akkor mért megy mindég azzal a leánnyal?

— Csak — feleltem röviden.

— Megint megrántotta a kabátom ujját és a kis szeplős arca lehetetlen zavart volt. A száját kinyitotta és becsukta megint. Valamit akart mondani, de nem tudta hogyan.

— No mi az? — förmedtem rá. — Mi az? Mi az? Mit rángatód a kabátomat?

— Azt akarom mondani — nyögte inkább, mint mondta és szemei megteltek csillogó könnyekkel — hogy ha meg akar verni, ha akar — most már lehet. Most már nem fáj a torkom.

A vérem az arczomba futott. Elképdedve néztem rá.

— Megverhet ha akar — mint azelőtt. Tudom, hogy az a baja, hogy nem verhetett meg, mert beteg voltam. De most megint megverhet. Nem fáj. Nem nagyon fáj. Mire a kapuhoz érünk, már nem érzem. Csak jöjjön megint a Timár-utczába. Jön? És ne menjen többet azzal a leánnyal.

Elhallgatott és állt előttem és a szemével úgy hunyorgott, mint akkor szokott, mikor a fölemelt kezemet látta, mikor érezte, hogy most mindjárt ütök. En pedig álltam előtte és néztem és nem szóltam semmit. Pedig akartam. Szavakat kerestem, de nem találtam s a mikor már sokáig így álltam, akkor lassan elfordultam tőle és megindultam. Ő pedig odajött hozzám és a kezét a kezembe bújította. Úgy nézett rám örömmel, hálásan és reménykedve, úgy, hogy ezt a pillantást még most is látom. És mentünk egymás oldalán. En mint egy rossz kis kutya, a kit megverték, ő mint egy boldog és elégedett ember.

Most éreztem, hogy valami megfordult közöttünk és le voltam sújtva a nélkül, hogy tudtam volna miért. Most megbántam a veréseket, a miknek okát e perczen nem értettem többé. Csak mentem mellette és láttam, hogy csunya, de nem tudtam rá ezért többé haragudni. Láttam, hogy gyáva és összerenzen, ha valaki nagyon közel megy el mellette, vagy ha fenn a magasban egy ablakot erősen becsapnak. Láttam, hogy gyáva és ez most többé nem ingerelt föl. Az előbbi hangja, a hogy mondta, hogy verjem meg, úgy fáj a szívemben, mintha valaki odaütött volna.

Ez volt első találkozásom az alázattal. Ez volt az első megszegyenülésem. Mikor odaértünk a kapujához, hevesen fölagaskodtam, hogy kinyissam neki. Ő azt mondta: köszönöm. S ez megint olyan volt, mintha szíven ütöttek volna, kinyitottam a kaput, mint egy kis szolgáló és elfogódva köszöntem.

— Szerbusz.

Ezután még egy ideig barátkoztunk, de már nem soká. A régi intimitásnak vége volt. Bár még néhányszor keresztül mentem vele a Timár-utczán, de ott mindég akkora elfogultság vett rajtam erőt, hogy a számat sem tudtam felnyitni. Nem vertem meg többet és mert nem vertem meg, mi értelme volt a Timár-utczába menni? Ezt csakhamar ő is érezte és azt hiszem, egy kis sajnálkozással nézett reám mindég. Ezt én nem bírtam el. Az igazi nagy dolgok megszűntek köztünk. A szerepek kicserélődtek. Ő került felül s ezt nem bírtam el.

Barnes (angol).

Lloyd George angol miniszterelnök.

Bonar Law (angol).

Balfour (angol).

Hardinge (angol).

Sir Esmé Howard (angol).

Tyrrell (angol).

Lord Robert Cecil (angol).

ADY ENDRE A HALOTTAS ÁGYON.

Törökfalvi Török Károly rajza

ALVÓT FÖL NE KÖLTS.

Alvót fel ne költs.
Alvó csak aludjon.
Álmodjon, aludjon.
Alvót fel ne költs.

Most élete legszebb,
Most foga közt reszket
A csodagyümölcs
És izeli nyálván
És szétfoly a halvány,
Gyönyörű gyümölcs.

Most angyali trilla
Tölti fülét lágyan
Es pihen az ágyban
A fej meg a törzs,
Most pihen a pilla.
Az ujjak, az öklök,
A fej meg a törzs,
Csak a szive lők, lők
Es halkán emelget

Bordát a lehellet!
Es vernek az óra!
Aczélketyegői,
Aczélmalom örli
A perczet apróra.
O jár csodakertbeni
Illatba keverten,
Oly könnyű a lépte:
Rózsák, úde zsályák
Sorfala szeliden
Horzsolja ruháját,
A melle meztlen
Es hajlik elébe
Száz csodagyümölcs.

Ó járja a kertet
S ha életre kelted,
Valakit megölsz.

Alvót fel ne költs!
Naddnyi Zoltán.

A FÖLD HALÁLA.

Regény. (Folytatás.)

Irtta id. Rosny J. H. — Fordította Laky Margit.

Daczos, gondtalan mozdulatot tett kezével. Ez a mozdulat ép oly ismeretlen volt előtte, mint a jelenlegi embereknél mind és valami ősrégi mozdulatot tükrözöttet vissza. Targ kötelességeül tűzte ki, hogy megmászsa a falat.

A fal síma és csaknem függélyes volt, de Targ magával hozta az arkumrostból készült hágsót, melytől a léghajósok sohasem váltak meg. Előhúzta szerszámzákjából a hágsót. Noha száz nemzedéket szolgált már ki, még most is olyan szilárd és hajlékony volt, mint a legelső napokban. Kigöngyölt a könnyű és finom alkotmányt és közepén megragadva, megadta neki a kellő lendületet. A mozdulat tökéletes volt. A hágsó fogai könnyen fönnakadtak a bazaltban. Néhány pillanat múlva a kutató elérte a hasadékat. Nem tudta visszafojtani az elégedetlenség fölkiáltását, mert ha a hasadék járható is

Nemsokára hasadékat vett észre. Keskeny, magas, visszataszító volt, de azért nem hagyta cserben: fölálta az ő folyosóját. Folytonosan lefelé vezetett és egyre tágasabb lett, míg végül közepes szélessége elérte a száz métert.

Targ utolsó kétségei is elenyésztek: valószínűségi földalatti folyam hőmpolygott valamikor erre. Első pillanatra ez a meggyőződés bátorító volt, de jobban megfontolva, nyugtalanította az Oázis-lakót. Abból, hogy itt valaha köségeken volt víz, egyáltalában nem következett az, hogy most is közel van. Sőt ellenbezőleg! a jelenlegi források mind távol estek azoktól a helyektől, a hol valamikor az élet nedűje folyt... Ez csaknem törvény volt.

Még három ízben úgy látszott, mintha a földalatti csarnok zsákutczában végződne, de Targ mindannyiszor talált átjárót. Hanem most végeszakadt. Óriási lyuk, mely szakadék táruktól a fiatal ember szeme elé.

Fáradtan és szomorún ült le a kőre. Ez a pillanat még rettenetesebb volt, mint a mikor ott fönn vánszorgott a tikkasztó folyosóban. Minden újabb kísérlet keserű örültség volna. Vissza kell térnie! De szive föllázadt e gondolat ellen. A kalandvágy lángját még jobban szította az a csodálatos utazás, a mit idáig tett. A szakadék már nem rémítette meg.

— És ha meg kellene halnom! — kiáltott föl.

És máris belemélyedt a gránit fokai közé. Csodaképen lejutott harmincz méternyi mélységbe, a mikor ügyetlen mozdulatot tett és egyensúlyát elvesztette.

— Vége! — sóhajtott.

Lezuhant a mélységbe.

V. A mélység fenekén.

Egy lökés jállította meg. Nem a gránit-hoz való ütődés okozta merev lökés, hanem ruganyos, mindamellett elég heves lökés, mely elkábította. A mikor magához tért, a félhomályban függve találta magát és kezével tapogatózva fölfedezte, hogy szerszámzákjá fönnakadt egy kiugró sziklában. E zsákának dereka köré csavart szíjait tartották fönn: arkumból készültek azok is, mint a hágsó és tudta, hogy nem fognak engedni. Viszont a zsák leválhatott a szikláról.

Targ sajtáságosan nyugodt volt. Sietség nélkül kiszámította szabadulásának és veszteségének esélyeit: a zsák a szíjak csattja mellett akadt a kiugró kőbe, olyanképen, hogy a fogság elég jó volt. A kutató megapogatta a sziklafalat. A kiugráson kívül ez egyenetlen, göröngyös felülethez ért, azután az ür következett.

Lába támaszra talált balfelől, a miről némi tapogatózás után azt gondolta, hogy egy kis sziklalap.

Egyrészt a kiugró kőbe kapaszkodva, másrészt a sziklalapra állva, óvakodott más támaszpontot keresni. A mikor kiválasztotta azt a helyzetet, melyet a legkényelmesebbnek talált, sikerült lefejtene a zsákot. Most, hogy szabadabban mozoghatott, minden irányban körüljártatta sugárszórójának fényét. A sziklalap elég széles volt arra, hogy az ember megállhasson rajta, sőt gyöngé mozdulatokat is tehessen. Fölötte, a szikla egy rovátkájában pontosan megerősíthette a hágsó fokait, onnan aztán fölmászhatott addig a helyig, a honnan lebukott. Lenn semmi sincs, mint az örvény és függélyes falak.

— Visszamenni tudok... — állapította meg a fiatal ember — de leszállani lehetetlenség.

Nem gondolt már arra, hogy csak most menekült meg a halál torkából. Csupán a hiábavaló erőfeszítés izgatta lelkét.

Hosszú sóhajjal elengedte a kiugró követ és a göröngyökbe kapaszkodva, sikerült elhelyezkednie a sziklalapon.

Halántéka zsongott, tagjait és agyát zsiabdtság nyugozta le. Csüggedése akkora volt, hogy lassan-lassan úgy érezte, engednie kell a mélység szédítő hívásának. A mikor új erőre kapott, ösztönszerűleg végighúzta ujjait a gránitfalon és megint észrevette, hogy fele magasságában a szikla megszakad. Ekkor lehajolt és gyöngé kiáltást hallatott: a sziklalap egy üreg bejáratánál feküdt, mely a

sugárszóró fényénél igen jelentékenynek látszott.

Csendesen nevetett. Ha vereséget is szenved, legalább olyan kalandon megy keresztül, a mely megérdemli, hogy belefogott!

Megbizonyosodva arról, hogy egyetlen műszere sem hiányzik s a mi a fő, az arkumhágsó is jó karban van, belemélyedt a barlangba. A boltozatot só- és természetes-kristályok képezték. Tündéri, rejtelmes fény csilant föl a lámpa nyomán. A kristályok megszámlálhatatlan lelke fölébredt a világossárga. Földalatti alkonyat volt ez, vakító és mulékony, végtelenül kicsiny zápora a skarlátvörös, narancsszínű, nárciszszárga és jácintszínű vagy zöldes sugaraknak. Az ásványok életének visszénye volt ez, azé a terjedelmes, parányi, fenyegető és mélységes életé, mely kimondta az utolsó szót az embereknek, mint a hogy kimondja majd egy napon az utolsó szót a vasdelejeseknek is.

Ebben a pillanatban Targ nem rettegett tőlük. Mindamellett azzal a tisztelettel nézte a barlangot, a melyvel az Utolsó Emberek adóztak ezeknek a süket lényeknek, melyek az Idők elején elnökölve, változatlanul őrizték meg alakjukat és energiáikat.

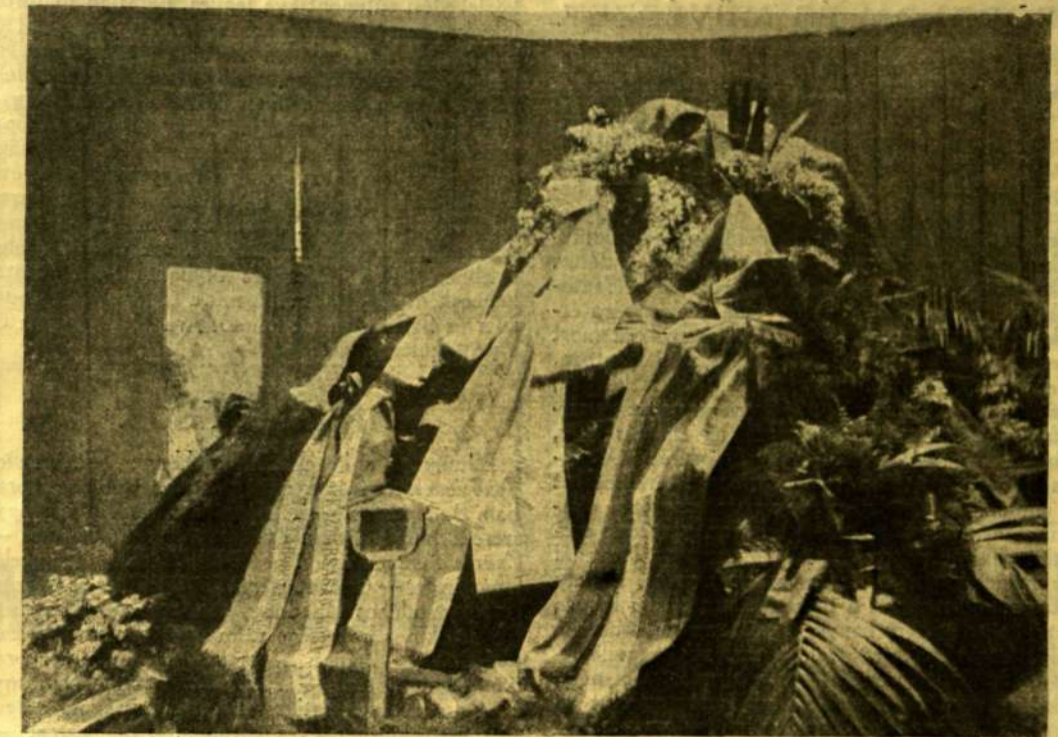
Bizonytalan miszticizmus élt benne, nem a legyőzött oázislakók reménytelen miszticizmusa, hanem az a miszticizmus, a mely valaha a merész szíveket vezette. Ha tartott is mindig a föld kelepceztől, legalább megvolt benne az hit, a mi a szerencsés erőfeszítéseket követi és átviszi a jövőbe a mult győzelmét.

A barlang után szeszélyes lejtésű folyosó következett. Több ízben csak mászva lehetett az akadályokat áthágni. Azután a folyosó újra elkezdődött. A lejtő olyan meredek lett, hogy Targ már újabb szakadéktól félt. Ez a lejtő szelidde vált és csaknem olyan kényelmes lett, mint egy út. Az őt egy darabig biztonságban szállt lefelé, míg végre a csapadék újból megkezdődött. A folyosó — a nélkül, hogy akár magasságában, akár szélességében összeszűkült volna — véget ért. Gneiszfal emelkedett előtte és csillogott alattomosan a lámpa fényében. Az Oázislakó hasztalanul vizsgálta minden irányban: egyetlen nagy hasadékt sem bírt rajta fölfedezni.

— Ez a kaland logikus vége! — nyögte. A föld gymra, mely játszva daczolt az emberiség minden erőfeszítésével, minden lángeszével, minden készülékével, nem kedvezhetett a magányos állatkának!

A fáradtságtól és szomorúságtól kimerülten leült. Milyen kemény volna most az út. A vereségtől lesújtottan, volna-e ereje végigmenni?

Sokáig ült helyen mozdulatlanul. Aggodalma egészen összetörte. Nem tudta magát rászállni az indulásra. Időnkint rátrányította a lámpa fényét a halvány sziklafalra...

ADY ENDRE RAVATALA A NEMZETI MÚZEUM ELŐCSARNOKÁBAN.

Végre fölkel. Hanem ekkor a düh egy nemével dugta egymásután öklét minden apró repedésbe és kétségbeesetten vetette rá magát a kiugró kőekre.

Egyszerre nagyot dobbant a szíve: valami megmozdult...

Valami megmozdult. A sziklafal egyik lapja megingott. Targ tompa zihálással teljes erejéből kezdte húzni a követ, mire az kifordult helyéből és majdnem agyonúzta a férfit. Háromszögalakú nyílás tűnt elő nyomán: a kaland nem ért még véget!

Targ lihegve, bizalmatlanul hatolt be a sziklába. Eleinte csak összegörnyedve mert menni, azután kiegyenesedett, mert a hasadék minden lépésnél tágult.

Újabb akadályokat várva, mintegy álomban haladt tovább, a mikor úgy rémlett neki, hogy szakadékat pillant meg.

Nem csalódott. A hasadék az ürben végződött, de jobbfelől roppant, lejtős tömeg bontakozott ki: hogy odajuthasson, ki kellett hajolnia és öklének erejével vonszolnia magát.

A lejtő járható volt. A mikor azon megtett vagy húsz métert, sajátos érzés fogta el. Kivette a nedvességmérőt és az örvény fölé tartotta. Ekkor egész határozottan érezte, hogy arca elsápad és hideg csapódik reá...

A földalatti levegőben vízgőz lebegett, bár a lámpa fényénél még láthatatlan volt. A víz eljött!

ADY ENDRE TEMETÉSE: A KOPORSÓT LEVISZIK A NEMZETI MÚZEUM ELŐCSARNOKÁBÓL.

Targ diadalordításba tört ki. Le kellett ülnie, mert a meglepetés és a győzelem öröme valóssággal megbénította. Azután megint gyötörni kezdte a bizonytalanság. Kétségtelen, hogy az életét folytaték itt volt és csakhamar elő fog tűnni, de a család még elviselhetlenebb volna, ha valami jelentéktelen forrást vagy kis pocstát pillantana meg.

Az őt félelemmel eltelve, lassú léptekkel szállt megint lejjebb... A bizonyítékok szaporodtak. Időnkint tükröződést pillantott meg...

... És mialatt Targ megkerült egy kiugró sziklát, hirtelen eltűnt a Víz.

VI. A vasdelejesek.

Két órával virradat előtt Targ megint ott volt a síkságon, annak a hasadéknak a szélénél, a honnan elindult útjára az árnyékok országa felé. Rettenetes fáradtan szemlélte a látóhatár alján, a kialudni kész kerek, kemenczéhez hasonló, skarlátvörös holdat. Csakhamar eltűnt, mire a mérhetetlen éjszakában megelénkült a csillagok szikrázása.

Az őt ekkor útnak akart indulni. De lába mintha kővé meredt volna, válla fájdalmasan megrogyott és egész testét olyan bágyadság járta át, hogy lehanyatlott egy tuskóra... Félig behunyt szemmel újra átélte a mélységben töltött órákat. A visszatérés reménytelen volt. Noha volt rá gondolja, hogy nyomokat hagyjon hátra maga után, mégis eltévedt. Azután, elcsigázva már az előbbeni erőfeszítésektől is, csaknem elájult. Az idő mérhetetlen hosszúnak tetszett neki. Targ olyanformán érezte magát, mint az a bányász, a ki hosszú hónapokat töltött a kegyetlen földben...

És most mégis itt van újra a föld színén, a hol még testvérei élnek, előtte vannak a csillagok, melyek annyi időn át lelkesítették az emberek álmadozásait és az isteni hajnal nemsokára ismét megjelenik a vidék fölött.

— A hajnal! — hebegte a fiatal ember. — A nappal!

Lelkesült mozdulattal tárta ki karját kelet felé. Azután szeme újra lecsukódott és öntudatát elvesztve, elterült a földön.

Vöröslő fény ébresztette föl. Szemét nagy nehezen fölnyitva, észrevette, hogy a látóhatár mélyén pályájának végén jár már a nap. — Nos hát! föllátni... — szólt.

Legyőzhetetlen zsiabdtság szegete földhöz. Gondolatait nem bírta összefűzni, a fáradtság lemondást javasolt neki. Már majdnem elnyomta ismét az álom, a mikor egyszerre gyöngé csipéket érzett egész bőrén, kezén pedig a kővek okozta ütődések és sebek mellett jellegzetes vörös pontokat vett észre.

— A vasdelejesek!... — mormolta. — Kiszívják az életemet!

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Box. Moly Tamás épen most hétről-hétre olvasóink előtt áll regényével, a melynek alakjai, meseje most bontakoznak ki a szemek előtt s mindenki megfigyelheti, milyen jól tud ez az író elbeszélni. Alakokat gyöngéd, jellemző vonásokkal kirajzolni, egymástól elválasztani és egymással viszonyba helyezni, milyen ötletességgel tud új, érdekes helyzeteket kitalálni, ezekben az emberek természetüknek megfelelően forgatni s végül milyen tudatos, lelkiismeretes és invenziós művésze az előadásnak. A kik most regényét olvassák, bizonyára érdeklődni fognak novelláiról is, melyekből most jelent meg Box címmel tizenhét egy szép kötetben. Ezekben is ugyanazok az erények mutatkoznak, mint a regényben: érett, egyensúlyozott világ-felfogás, a kitalálás újszerűsége, az előadás kész, hiánytalan művészete. Moly Tamás szereti a különös, furcsa karakterű vagy újszerű történeteket és embereket, szeret meglepetéseket szerezni exotikus motívumokkal, öröme telik az elbeszélés eredeti technikai fogásainak alkalmazásával. Novellái között igen jó példák erre: az első novella, a mely a kötet címét adta: a tragikus box-viadal leírása az angol és a néger boxoló között, az angol boxoló gondolatainak feltárásával, a melyek megvilágítják egész lényét s egyúttal azt is, miért kell neki, a ki a porondon annyi diadalt aratott, most az egyszerűen alul maradni, vagy az a novella, a melyben a fogságból kalandos módon hazakerült rokkant székely katonának találkozik feleségével. Az ilyen párhuzamos módszert, két ember lelki világának vagy egy ember lelki világa kettős voltának egy képben való feltárását szereti az író és többször is nagy sikerrel alkalmazza. A szép kötet a Franklin-társulat kiadásában jelent meg, ára 9 korona.

közlekedési súlypontjává legyen. Páratlan földrajzi fekvése, szerző által 36 ábrában, 2 térképben és 110 oldalra terjedő, minden körülményt és fejlődési lehetőséget figyelembe vevő tanulmányában felvetett számos eszme megvalósítása esetén, Nagy-Budapestet predesztinálja, hogy Közép-Európa egyik leghatalmasabb közlekedési és gazdasági empóriumá legyen. A szerző a magyar nép jövő évezredét biztosítva látja, ha kihasználva a természet által öröklé adott, a Kárpátot övezte Dunai medence providenciális fekvését, azt minél tökéletesebben tudja Kelet- és Nyugateurópa közötti kapcsolékot megalkotni. A mű a Lampel R. (Wodianer és fia) cégénél kapható. Ára 16.20 korona és a postaköltség.

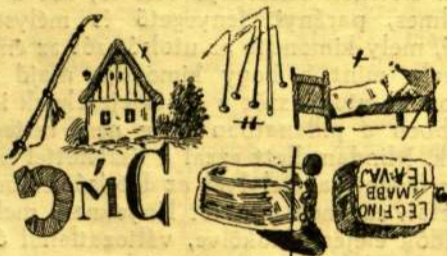
HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Sztójánovics Jenő zeneszerző és karnagy ötvenhárom éves korában, Budapestben. — Tursteini Turman Lajos gyógyszerész hatvanhárom éves korában, Hódáságon. — Csűrös Ferenc nyug. posta- és távirada-főfelügyelő, Ungváron. — Gróf Keglevich Mihály, a 7-es huszárezred tartalékos főhadnagya, a háborúban szerzett hosszú, kinos betegsége után 43 éves korában, Budapestben. — Ináncsi Ebeczy Elemér 32 éves korában, Budapestben. — Filó József rendőrkapitány, a ki a VIII. kerületi rendőrkapitányságnál dolgozott, harminczhét éves korában, Budapestben. — Tarcsányi Kálmán okl. erdőmérnök, pilismaróti erdőgazdónk, 34 éves korában. — Vendéghegyi László, Vendéghegyi Géza zeneszerző, fővárosi tisztviselő fia, husz éves korában, Budapest.n. — fujskolájának nyug. igazgatója, Budapestben. — Özv. koltai Vidos Elek, szül. nemestacsikáncsi Csörgő Malvin hatvankilenc éves korában, Szombathelyen. — Türk Dávidné, szül. Schultz Johanna 62 éves korában, Budapestben. — Ritter Julia, a pápai «Bene Merenti» érdemkereszt tulajdonosa, életének 87-ik évében, Szombathelyen. — Özv. Földődy Gáborné Budapestben.

Szerkesztői üzenetek.

Ady Endre. Az Ady halála alkalmából írt cikket nem közlhetjük, mert nem mond a költőről semmi újat vagy érdekeset, inkább csak felkendesve ömleng róla. Dícsérve. Lendület nélküli és kezdetlegesen megverselt kísérlet, bizonyítéka annak, hogy a mai idők izgalma és bánata olyanokat is felbuzdít versek írására, a kikből különben hiányzik az erre való hivatottság. Bánatos este. A Lenau-fordítás középészter munka, nem igazi művész kezéből származik. Lenaut annyian fordították, hogy most már csak igazán jó fordítással lehet nyilvánosságra lépni.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 52-ik számában megjelent képtalány megfejtése: I. Megérte ezt az élet is, megérte a magyar haza, a vészes égen elborult, de nem esett le csillaga II. Szegegy nép, árva nemzet, mit vétettél, elhagytanak, hogy Isten, ördög, minden ellened van, és életed fáján pusztítanak. A nyertesek neveit jövő számunkban közöljük.

Felolós szerkesztő: HOITSY PÁL. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármege-utca 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Kedves neje boldog lesz, ha Diana-pudert vesz neki!

FOGAK

FOG

FOG

Dr. HEGEDÜS JAKAB fogorvos, egyetemi orvos, 1656 Fővárosi Fogorvosi Intézet, Budapest, VII., Erzsébet-körút 44. sz. I. emelet.

MATTONI-FELE GIESSHÜBLER természetes égvényes SAVANYÜZV

Hajnövesztő, amilyen még nem létezett. Rövid idő alatt dús hajat növeszt és rugalmasabbá teszi a hajhullást, megőrzi a korai öszlőst és az ősz hajaknak eredeti színét visszahozza. Egy hónap alatt fényes eredmény. Ára 15 és 20 K. BOTÁR Z. REGINA Kosmetikai műintézet. Budapest, VII., Erzsébet-körút 34. I. em. Arczapolás, arozgözölés és villanymasszázs egész nap.

Szőlőoltványok, Gyümölcsfák, Díszfenyők.

Delaware, Noach, Szászoros, O'hello, Herbemont és más dírekttermő, továbbá európai és amerikai szirma és gyökere vesszők legelősebb árban és legjobb minőségben beszerezhetők. Egy darab gyümölcsfa és díszfenyő 3 kor. Képes árjegyzék ingyen! SZÜCS R. T. Szőlőtelepe, BIHARDIÓSZEG.

MARGIT-CRÈME

A főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatású ezerekes és összehajlításban rejlik, a bőr azonnal felvezi és kiváló hatású pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-ermőt utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjegygyel ellátott dobozt elfognadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindenemű felelősséget. A Margit-ermő ártalmatlan, szirtalan vegyítésű készítmény, a mely a külföldön nagy feltűnést keltett. — Ára kis tégely 4 K, nagy tégely 8 K. Margit-szappan 5.80 kor. Margit-pouder 3. — kor. Gyártja: FÖLDES KELEMEN laboratoriuma, Aradon. Kapható minden gyógyszertárban, Hiltzer-á drogus-üzletben.

No használaton SZÖLÖKÖTÖZŐNEK más mint a svéd natron omlószelől készült erős „CORDELIN” szőlőkötöző papírszappán. A legelősebb! Saját érdekében kérjen ajánlatot! Vissont-eladók nagy engedelmény. Megyei képviselők jelentkezzenek. Ügyzőknek, utazóknak nagy mellékkezeset! „CORDELINWERKE” eladási irodája, Budapest, V., Zeltán-utca 10. Telefon: 119-18

Villamos vasaló 110 K. Villamos főző-rechaud 150 K. FALUDI HENRIK ÉS TÁRSA műszaki nagykereskedése Budapest, V., Akadémia-utca 1. szám. Telefon: 126-90

Advertisement for 'Gyermekeknek' (Children) featuring 'Chinin-czukorkája' and 'Chinin-csokoládéja'. Includes images of product boxes and text describing the benefits for children's health.

Advertisement for 'HALTENBERGER BÉLA, Kassa.' featuring 'Ruhafestés, vegytisztítás, gallértisztítás. Gyászszertben'.

Advertisement for 'szőlőoltványok' and 'szőlővesszőkből' featuring 'NOVA' brand. Includes text about grape cultivation and product availability.

Advertisement for 'Franczia parfümök' (French perfumes) and 'GROSS ANTAL kiviteli háza'.

Advertisement for 'LOHR MÁRIA (KRONFUSZ)' featuring 'Gyár és VIII, Baross-u. 85.' and 'Fűkök'.

Advertisement for 'A BUDAPESTI NAGY VASUTI FORGALOM MEGSZERVEZÉSE' (Organization of Budapest Railway Traffic) by Kemény Ignác, including details about the book and its price.

Advertisement for 'NEVELŐMUNKÁSOK KÖNYVTÁRA' (Library of Teachers) by Benedek Marcell, including details about the book 'KIRÁLYSÁG ÉS KÖZTÁRSASÁG'.

